

Dáte si kávu? „Pražská historie kávy spadá do roku 1714, kdy pražská obec udělila měšťanské právo Arménu, který se jmenoval Gorgos Hatalah el Demški, ale v Praze se podepisoval latinsky Georgius Deodatus Damascenus (Jiří Bohdan Damašský). V Damašku, kde se narodil, se mu dostalo znamenitého vzdělání na jezuitské škole. Vyhověl však přání rodičů a stal se obchodníkem. Sedm let cestoval po Malé Asii a Egyptě a v roce 1689 zamířil do Říma, kde zůstal plná čtyři léta. Roku 1703 se objevil ve Vídni a byl by se odtud vrátil přes Uhry do rodného Damašku, nebýt jakéhosi řeckého kněze, který ho přemluvil k společné cestě do Prahy. Deodatovi se však v Praze líbilo a rychle se tu uchytíl. Nejprve se ubytoval na Malé Straně v bývalé celnici (čp. 56) vedle malé malostranské věže u Kamenného mostu; tam vařil kávu a potom ji roznášel v tureckém džbánu po ulicích a po domech. Ten džbánek si postavil na hlavu, v levé ruce držel pánev s řeřavým uhlím, aby mohl vychladlou kávu rychle přihřát, v pravé truhličku s tureckými koflíčky a se sladidlem, možná i s malou zásobou zrn a s mlýnkem. Chodíval i do bohatých a šlechtických rodin uvařit kávu po obědě. Pražané se sice rozdělili na dva tábory, jedni kávu přáli, druzí ji odsuzovali, ale Deodatus se na takové hlouposti neohlížel a štěstí mu přálo.

Vydělal hodně peněz, koupil si dům u Cornovů a zařídil tam skutečnou káfirnu. Potom se oženil s nějakou Češkou a měl s ní dvě holky a chlapce. Ve volných chvílích se zabýval četbou, studiem a také léčením i ve vznešených rodinách; měl prý nějaký zázračný prášek proti zimnici. A bylo by se mu dobře vedlo až do smrti, kdyby se nebyl přátelil s jesuity. Na jejich popud počal spisovat latinské knížky, které mu znepřátelily Židy, a to byl Deodatův konec. Ztrácel zákazníky jednoho po druhém, jak rychle bohatl, tak rychle chudl. Nakonec mu utekla žena a pak už jen živořil. Bylo mu přes devadesát let, když r. 1740 skonal. Na novou káfirnu čekali pak Pražané devět let; byla jí Divadelní káfirna v Kotcích a po ní přišla na řadu vinárna a káfirna U modrého hroznu, kterou otevřel nějaký Chmelař právě proti Stavovskému divadlu.“

Strýc odložil dýmku a dodal: „A to by tak bylo všechno, lidičky. Deodat ztrouchnivěl v zemi, zapomnělo se naň, později z něho lidské řeči udělaly Turka nebo Araba a jeho dům U Cornovů dostal nové jméno a nové znamení - poprsí dvou Arabů. proč právě dvou, to říci nedovedu. Leckdo kafičku nepřeje a přitom je možná s gustem popíjí. Vojna mezi přívrženci a odpůrci kafe trvá už od Deodata a konce nebere. Pamflety se bijí, písničkami do sebe mlátí, ale nic to platné není, kávu se pije. A kdo na ně nemá, ten se zlobí a přitom si ho vaří ze žita nebo z cikorie“.

Výňatek (vč. obrázku) z knížky V. J. Šmejkal Kavárna u nádraží je jen nepatrně upravený. Oním strýcem byl Václav Zinsmeister (23. 9. 1773 - 31. 5. 1835). Knížka je první částí trilogie Josefa a Josefína, která byla vyznamenána cenou Ottova nakladatelství (vydalo ji r. 1941) za „největší a nejslibnější přínos soutěže prací kulturně-historických.“ Autor v této trilogii předkládá vzpomínky Josefy Haichenwalderové, jejíž dceru Josefínu zvěčnil Josef Mánes na svém velmi známém obraze.

ŠMEJKAL Jaromír Václav, redaktor a spisovatel *14. XI. 1902 Praha - Nusle. Pocházel ze selského rodu, do r. 1927 sloužil jako osob. sekretář bulharskému ministru A. Obborovi, později jako tisk. referent tureckého vyslance v Praze a osob. sekr. vysl. rep. Kuby. Působil jako žurnalista, film. kritik a feuilletonista. Choť Miloslava roz. Biňavcová. Spisy: Poutníkovy písně lásky (1924), Dcery mořských vlků (1930), Smečka jižního pólu (1931), Milenec Niponu (1931), Pirátské melodie (1932). Překládá z turečtiny a bulharštiny. Pseudonym: Petr Stráž. Člen National Geographic Society, Washington. Žil na adrese Praha VII., Osadní 1466.

Z kulturního adresáře ČSR, Praha 1934